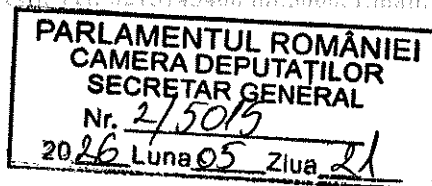

ROMANIA
DEPARTAMENTUL PENTRU RELATII CU PARLAMENTUL

B-dul Primăverii nr. 32, sector 1, București, Tel: 0213143400 fax 3008, E-mail: departamentul@gov.ro

Nr. 5917/2026

19-05-2026

**Către: DOAMNA IOANA BRAN - VOINEA
SECRETARUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data de 14 mai 2026

STIMATĂ DOAMNĂ SECRETAR GENERAL,

Bp. Legislativ

Vă transmitem, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:

1. *Propunerea legislativă pentru modificarea art. 113 din Codul penal – reducerea limitei de vârstă a răspunderii penale de la 14 la 12 ani, exclusiv pentru infracțiunea de omor, condiționată de discernământ (Bp. 34/2026, Plx. 352/2026);*
2. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (Bp. 761/2025, Plx. 264/2026);*
3. *Propunerea legislativă pentru asigurarea plății creanțelor comerciale ale operatorilor economici de către instituțiile și autoritățile publice (Bp. 697/2025, Plx. 273/2026);*
4. *Propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal (Bp. 760/2025, Plx. 301/2026);*
5. *Propunerea legislativă privind completarea art. 48 din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii (Bp. 78/2026, L. 211/2026); Plx 389/2026*
6. *Propunerea legislativă privind declararea ca municipiu a orașului Voluntari, județul Ilfov (Plx. 151/2026);*
7. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri (Bp. 39/2026, Plx. 353/2026);*
8. *Propunerea legislativă pentru completarea art. 151 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ (Plx. 169/2026);*
9. *Propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii (Bp. 76/2026, Plx. 365/2026);*
10. *Proiectul de Lege pentru modificarea alineatului (3) al articolului 654 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății (Bp. 378/2025, Plx. 495/2025);*
11. *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 115/2015 privind alegerea autorităților administrației publice locale și a Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente (Bp. 320/2025, Plx. 443/2025);*
12. *Proiectul de Lege pentru completarea Legii societăților nr. 31/1990 (Bp. 362/2025, Plx. 510/2025);*

13. *Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției (Bp. 695/2025, Plx. 295/2026).*

Totodată, vă transmitem atașat, în copie, punctul de vedere al Guvernului referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (Bp. 71/2026, L. 205/2026).* Plx 396/2026

Cu deosebită considerație,

 NINA ȘĂPĂUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal*, inițiată de doamna deputat AUR Laura Gherasim împreună cu un grup de parlamentari AUR, SOS.RO, POT, PSD, neafiliați, independenți, Minorități Naționale (**Bp.760/2025, Plx. 301/2026**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul introducerii unor noi modalități alternative de executare a pedepselor privative de libertate, respectiv executarea pedepsei la locul de muncă și executarea pedepsei la domiciliu.

II. Observații

1. După cum se cunoaște, cadrul legislativ în materia dreptului penal substanțial a fost supus unui amplu proces de reformă, actele normative adoptate fiind rezultatul cooperării inter-instituționale, cu implicarea puterii executive (Ministerul Justiției, celelalte ministere și autorități cu

atribuții în domeniu), legislative și judecătorești (Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție).

Astfel, domeniul dreptului penal material a fost modificat în mod substanțial prin adoptarea și intrarea în vigoare (2014) a *noului Cod penal* (Legea nr. 286/2009), precum și a *Legii nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare*.

În acest context, conținutul și regimul măsurilor neprivative de libertate a fost analizat de către o comisie de specialiști (practicieni și cadre didactice) cu ocazia elaborării *noului Cod penal*, noua abordare privind politica penală fiind dezbătută și însușită de către cele două camere ale Parlamentului, *noul Cod penal* fiind adoptat prin *Legea nr. 286/2009*, publicată în Monitorul Oficial nr. 510 din 24 iulie 2009. Ulterior, viziunea stabilită de *noul Cod penal* a fost reconfirmată și cu ocazia dezbaterilor pe marginea *Legii nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal*.

Așadar, *Codul penal* conține deja o serie de măsuri alternative la pedeapsa închisorii, neprivative de libertate (Renunțarea la aplicarea pedepsei; Amânarea aplicării pedepsei; Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere; Liberarea condiționată), elaborate cu luarea în considerare a *Regulilor minime ale Națiunilor Unite pentru elaborarea unor măsuri neprivative de libertate* (Regulile de la Tokio), și a instrumentelor emise de către *Consiliul Europei*¹ care recomandă, în mod constant și susținut, introducerea unor pedepse neprivative de libertate, non-custodiale, care să permită o mai bună individualizare a pedepsei și

¹ Dintre rezoluțiile și recomandările Consiliului Europei, invocăm următoarele documente:

- Rezoluția Comitetului de Miniștri nr. Res(70)1 din 26 ianuarie 1970 privind Organizarea practică a măsurilor care privesc supravegherea și monitorizarea infractorilor condamnați la pedepse cu suspendarea executării sau liberați condiționat;

- Recomandarea Comitetului de Miniștri nr. Rec(79)14 din 14 iunie 1979 referitoare la aplicarea Convenției europene privind supravegherea persoanelor condamnate sau liberate condiționat; - Recomandarea Comitetului de Miniștri nr. Rec(92)16 din 19 octombrie 1992 referitoare la Regulile europene privind sancțiunile și măsurile comunitare;

- Recomandarea Comitetului de Miniștri nr. Rec(99)22 din 30 septembrie 1999 privind supraaglomerarea penitenciarelor și creșterea populației penitenciare;

- Recomandarea Comitetului de Miniștri nr. Rec(2000)22 din 29 noiembrie 2000 referitoare la îmbunătățirea implementării Regulilor europene privind sancțiunile și măsurile comunitare;

- Recomandarea Comitetului de Miniștri nr. Rec (2003)22 din 24 septembrie 2003 privind liberarea condiționată;

- Recomandarea Comitetului de Miniștri nr. Rec(2003)23 din 9 octombrie 2003 privind gestionarea de către administrațiile penitenciare a deținuților condamnați la pedeapsa detențiunii pe viață sau la alte pedepse privative de libertate pe termen lung;

- Recomandarea Comitetului de Miniștri nr. Rec(2006)2 din 11 ianuarie 2006 referitoare la Regulile Penitenciare Europene;

- Recomandarea Comitetului de Miniștri nr. CM/Rec(2010)1 din 20 ianuarie 2010 privind Regulile Consiliului Europei în domeniul probațiunii.

să ofere o alternativă viabilă la pedeapsa închisorii, a cărei impunere nu este întotdeauna justificată, luând în considerare persoana infractorului ori fapta săvârșită și urmările produse.

Mai mult decât atât, referitor la prezenta inițiativă legislativă, analiza textului normativ relevă o serie de aspecte problematice, inclusiv prin raportare la punerea în practică a soluțiilor propuse de natură să afecteze coerența sistemului sancționator, realizarea scopului pedepsei și protecția efectivă a societății și a victimelor infracțiunilor.

Potrivit art.56 și art.60 din *Codul penal*, pedepsele privative de libertate sunt detențiunea pe viață și închisoarea, iar executarea acestora se realizează potrivit legii privind executarea pedepselor. Astfel, *Titlul III din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare*, stabilește, în Capitolul III, regimurile de executare a pedepselor privative de libertate, respectiv regim de maximă siguranță, regim închis, regim semideschis și regim deschis.

Prin pronunțarea hotărârii de condamnare la o pedeapsă privativă de libertate, instanța nu stabilește și modalitatea de executare a acesteia, regimul fiind stabilit, conform *Legii nr. 254/2013*, de către comisia pentru stabilirea, individualizarea și schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate, constituită în cadrul fiecărui penitenciar.

Demersul legislativ supus analizei intervine în mod direct asupra *Legii nr. 286/2009*, pentru reglementarea unor modalități de executare a pedepsei, deși, potrivit concepției legislative consacrate în prezent, cadrul general al executării pedepselor privative de libertate este reglementat, în principal, prin legislația execuțional-penală distinctă. Această abordare este de natură să fragmenteze cadrul normativ și să creeze suprapuneri și necorelări cu dispozițiile *Legii nr. 254/2013* și ale actelor normative subsecvente privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate.

2. Potrivit *Expunerii de motive*, prezenta inițiativă legislativă pleacă de la ideea (falsă) că sistemul pedepselor alternative (neprivative de libertate) nu funcționează suficient în România. Or, după cum se poate vedea din analiza datelor statistice ale Direcției Naționale de Probațiune², scăderea populației carcerale în perioada 2014-2015 a generat o creștere a

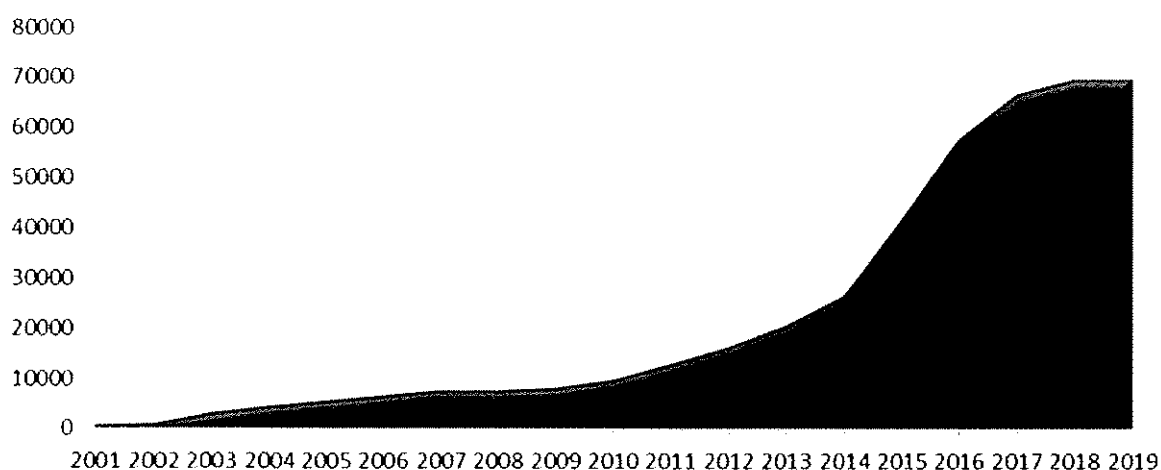
² <http://www.just.ro/wp-content/uploads/2016/07/20160726-document-dezbatare-publica-FINAL.pdf>

numărului persoanelor aflate în supravegherea serviciilor de probațiune.

Este de remarcat că, pentru prima dată de la înființarea sistemului de probațiune în România prin *Ordonanța Guvernului nr. 92/2000 privind organizarea și funcționarea serviciilor de reintegrare socială a infractorilor și de supraveghere a executării sancțiunilor neprivative de libertate*, numărul persoanelor aflate sub supravegherea acestuia este mai mare decât al celor aflate în detenție în penitenciare. La data de 31 decembrie 2015, 42.000 persoane se aflau în supravegherea serviciilor de probațiune, în timp ce în sistemul penitenciar se aflau 28.334 persoane private de libertate. La data de 30.06.2016, numărul persoanelor aflate în supravegherea serviciilor de probațiune a crescut cu 19% față de anul 2015, fiind de 50.000, în timp ce la 31.12.2016 numărul persoanelor aflate în supravegherea serviciilor de probațiune a fost de 57.814 (în timp ce la nivelul sistemului penitenciar, la 31.01.2017 se aflau 27.250 persoane private de libertate).

Raportat la activitatea pe anul 2019 (derulată de 504 consilieri de probațiune în toate cele 42 de servicii de probațiune), încărcătura medie a numărului de persoane supravegheate/consilier este de 205,45. Comparativ, încărcătura medie în Marea Britanie este de 13 persoane/consilier de probațiune, în Belgia 45 persoane/consilier de probațiune și Estonia 30 persoane/consilier de probațiune.

Evoluția numărului de supravegheri, în 19 ani (stock, la 31 dec.)

Dinamica efectivelor de persoane aflate în supravegherea serviciilor de probațiune.

Această tendință s-a menținut și ulterior, la sfârșitul anului 2022

existând un număr de aproximativ 70.000 de persoane aflate în supravegherea serviciilor de probațiune³ în timp ce la nivelul sistemului penitenciar, în același an, se aflau 22.989 persoane private de libertate⁴.

La nivelul anului 2024, numărul persoanelor supravegheate a scăzut într-o anumită măsură, ajungând la 65.080 de supravegheri înregistrate în aplicație (în lucru la 31.12.2024)⁵ în timp ce la nivelul sistemului penitenciar se aflau 24.343 persoane private de libertate⁶.

În acest context, menționăm că media națională a cazurilor active existente în evidența serviciilor la finalul anului 2024 este de 90 cazuri/consilier, în timp ce media cazurilor gestionate pe întreg parcursul anului este de 138 cazuri/consilier⁷.

3. De asemenea, din topologia celor două secțiuni propuse a fi introduse de către inițiatori, rezultă că cele două soluții sunt privite ca soluții de individualizare a pedepsei, similar renunțării la aplicarea pedepsei, amânării aplicării pedepsei, respectiv condamnării cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei.

În acest context, se propune ca, în cazul executării pedepsei la locul de muncă, aceasta să poată fi dispusă de instanță pentru pedepse de până la 7 ani închisoare și în cazul infractorilor care nu au suferit condamnări penale a căror durată nu depășește 3 ani. În susținerea unei astfel de soluții, se motivează în *Expunerea de motive*, că „legislația în vigoare nu prevede suficiente alternative la privarea efectivă de libertate pentru infractorii cu pedepse mici și medii, care nu prezintă un pericol social crescut”.

O astfel de informație este inexactă, *Codul penal* prevăzând deja soluția renunțării la aplicarea pedepsei (limita maximă prevăzută de legiuitor trebuie să fie de cel mult 5 ani și lipsa unei condamnări), amânării aplicării pedepsei (pedeapsă stabilită de cel mult 2 ani, pedeapsa prevăzută de lege mai mică de 7 ani și lipsa unei condamnări la pedeapsa închisorii), respectiv condamnarea cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei (pedeapsa stabilită de cel mult 3 ani și lipsa unei condamnări la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an). În toate cazurile, legiuitorul prevede unele nuanțări în privința hotărârii de condamnare anterioară, cu privire la cele trei forme de individualizare.

³ https://probatune.just.ro/wp-content/uploads/2024/04/Bilant_DNP-2022.pdf

⁴ <https://anp.gov.ro/wp-content/uploads/2024/03/ANP.Raport-activitate-2023.pdf>

⁵ <https://anp.gov.ro/wp-content/uploads/2025/03/Raport-activitate-ANP.pdf>

⁶ <https://probatune.just.ro/wp-content/uploads/2025/06/RAPORT-DE-activitate-2024.pdf>

⁷ <https://anp.gov.ro/wp-content/uploads/2025/03/Raport-activitate-ANP.pdf>

Pin urmare, analizând cele susținute în inițiativa legislativă, putem observa că legislația în vigoare prevede în mod clar remedii alternative și progresive la privarea efectivă de libertate pentru persoanele care comit infracțiuni de o gravitate redusă și care sunt condamnate chiar la pedepse ușoare.

Acum, în contextul propunerii unui prag de 7 ani ca pedeapsă efectiv aplicată unei persoane, apreciem că nu se mai poate pune problema unei pedepse mici și medii, contrar susținerii inițiatorilor, ci chiar a unei pedepse medii spre mari pentru care s-ar putea dispune executarea pedepsei la domiciliu/locul de muncă. Astfel că, vor putea fi persoane ce au comis infracțiuni grave care pot viza viața sau integritatea fizică sau psihică a persoanei, libertatea sexuală, libertatea de mișcare, exploatarea unor persoane etc. care ar putea beneficia de o astfel de modalitate de individualizare a sancțiunii.

Transpunând aceste aspecte în cadrul unor exemple din practică, ne putem imagina situații în care persoane care au comis o tentativă la omor, vătămare corporală, lovituri sau vătămări cauzatoare de moarte, viol, viol asupra unui minor, lipsire de libertate, șantaj, trafic de persoane/minori etc. să poată obține o soluție de executare a pedepsei la locul de muncă, ceea ce, apreciem că, nu poate fi susținut. O astfel de abordare ar putea afecta caracterul reeducativ și preventiv al sancțiunii penale, conducând la o diminuare considerabilă a efectului de descurajare pe care îl poate avea sancțiunea penală pentru o persoană care decide să comită o infracțiune.

Mai mult decât atât, se impune să menționăm că, potrivit *Recomandării Rec (2003)23 a Comitetului Miniștrilor către statele membre privind gestionarea de către administrațiile penitenciare a deținuților cu sentință pe viață și a altor deținuți pe termen lung*, o pedeapsă de 5 ani sau mai mare este considerată a fi o pedeapsă lungă. De asemenea, *Recomandarea* sus-menționată stabilește în cadrul *Obiectivelor generale* că, unul dintre scopurile gestionării deținuților față de care s-a pronunțat o pedeapsă cu durată lungă este și acela de asigurare a faptului că închisorile sunt locuri sigure și securizate pentru acești deținuți și pentru toți cei care lucrează cu ei sau îi vizitează, respectiv de a contracara efectele dăunătoare ale închisorii pe viață și ale închisorii pe termen lung.

4. În ceea ce privește executarea pedepsei la locul de muncă Secțiunea a 51- a art. I din inițiativa legislativă, nu rezultă din cuprinsul propunerii ce va viza cu exactitate această modalitate de individualizare în practică. În lipsa unor reglementări care să o detalieze și care nu fac

obiectul prezentei propuneri, așa cum este formulată aceasta acum se ajunge la concluzia că o astfel de modalitate ar viza, oarecum, necesitatea respectării unui program de lucru, urmând ca în restul programului acesta să fie liber de orice obligații/sarcini, cu excepția situației în care instanța îi va impune o măsură de supraveghere sau obligație.

În această ipoteză și plecând de la conținutul actual al art. 93 alin.(3) *Cod penal*: „Pe parcursul termenului de supraveghere, condamnatul va presta o muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă cuprinsă între 60 și 120 de zile, în condițiile stabilite de instanță, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, nu poate presta această muncă. Numărul zilnic de ore se stabilește prin legea de executare a pedepselor.”, se poate ajunge la concluzia că ipoteza urmărită de inițiatori - prestarea unei munci remunerată ar putea fi reglementată chiar în cuprinsul suspendării sub supraveghere a executării pedepsei.

În concret, dacă persoana își dă consimțământul și există un acord al unei persoane fizice/juridice cu privire la prestarea de către condamnat a unei activități pentru o persoană fizică sau în cadrul unei persoane juridice, în mod evident, aceasta ar putea fi regăsită în cuprinsul secțiunii privind suspendarea sub supraveghere. În mod firesc, aspecte legate de procentul din venit și care revine părții civile sau, după caz, statului pentru cheltuielile judiciare efectuate, precum și alte chestiuni similare ar putea face obiectul Legii nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare și nicidecum obiectul Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.

Mai mult decât atât, referitor la executarea pedepsei la locul de muncă, se impune a fi avut în vedere riscul real ca această modalitate de executare să conducă la tratamente preferențiale pentru persoanele condamnate care dețin sau controlează entități economice. În absența unor criterii clare și a unor mecanisme de verificare riguroase privind natura raportului de muncă și relația efectivă dintre persoana condamnată și unitatea în cadrul căreia se execută pedeapsa, pot apărea situații în care executarea pedepsei să se realizeze, în fapt, în cadrul propriilor societăți comerciale ale condamnatului sau în cadrul unor entități aflate sub controlul direct ori indirect al acestuia. O asemenea situație este de natură să diminueze caracterul coercitiv al pedepsei, transformând executarea pedepsei la locul de muncă într-o formă lipsită de eficiență, în special în cazul persoanelor cu potențial financiar ridicat și cu capacitatea de a

influența organizarea activității în cadrul unității respective.

În lipsa unor garanții legale care să asigure independența reală a angajatorului față de persoana condamnată și existența unui control efectiv asupra modului concret de desfășurare a activității, această modalitate de executare riscă să genereze un tratament diferențiat între condamnați, în funcție de poziția socială și economică, afectând principiul egalității în fața legii și credibilitatea sancțiunii penale.

Referitor la art. 98¹ și 98⁶ din inițiativa legislativă, apreciem că alegerea pragului de 7 ani nu este motivată în vreun fel, context în care considerăm că s-ar putea ajunge la situații în care persoane condamnate definitiv pentru infracțiuni, altele decât cele exceptate în mod expres, care prezintă totuși un grad de pericol social ridicat, să beneficieze de aceste prevederi.

Așadar, opinăm că un astfel de demers ar fi trebuit fundamentat temeinic, inclusiv din perspectiva datelor care stau la baza alegerii pragului de 7 ani, astfel încât să rezulte cu claritate rațiunile care au stat la baza stabilirii acestui quantum, iar soluțiile propuse să fie justificate în mod corespunzător.

Apreciem că introducerea posibilității executării pedepsei la locul de muncă sau executării pedepsei închisorii la domiciliu, indiferent de pedeapsa aplicată condamnatului, reprezintă o soluție legislativă cel puțin incoerentă și contrară principiilor fundamentale ale dreptului penal, care, în loc să consolideze eficiența sistemului sancționator, ar conduce la diluarea conceptului de pedeapsă cu închisoare, la inegalități nejustificate și la slăbirea funcției preventive a dreptului penal, afectând echilibrul și credibilitatea justiției penale.

5. În ceea ce privește executarea la domiciliu a pedepsei, Secțiunea a 5²- a art. I din inițiativa legislativă, prin care se dorește excluderea unei astfel de soluții, în ipoteza în care este vorba de „*infracțiuni contra vieții, contra libertății și integrității sexuale dintre cele prevăzute de art. 218 alin. (3), (3²), art. 218¹, art. 219¹, art. 219², art. 221, art. 222-222², infracțiuni de corupție, traficul ilicit de droguri de mare risc;*”, considerăm că nu poate fi susținută ca urmare a enumerării limitative, și în acest caz se ajunge la posibilitatea acordării de către organele judiciare a executării la domiciliu în cazul unor infracțiuni cu un pericol social ridicat (și nu numai), precum: constituirea unui grup infracțional organizat, pornografie infantilă, infracțiuni contra securității naționale, infracțiuni contra capacității de luptă a forțelor armate, infracțiuni de

genocid, contra umanității și de război, infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție sau împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene sau orice infracțiune dintr-o lege penală specială etc.

O astfel de abordare, ce aduce atingere rolului sancțiunii penale, este încurajată cu atât mai mult cu cât se propune ca un astfel de beneficiu (executarea la locul de muncă/domiciliu) să poată fi accesat chiar și de către persoane care au suferit anterior condamnări penale, a căror durată este de cel mult 3 ani, deci nu doar de către persoane care sunt la primul contact cu legea penală. Practic, se dorește acordarea unui astfel de stimulent unor persoane care nu au conștientizat consecințele comiterii unor fapte penale anterioare în speranța că, de această dată, acestea se vor putea reintegra printr-o astfel de modalitate de individualizare (neprivativă) a sancțiunii.

Or, în mod evident, dacă o persoană perpetuează în activitatea sa infracțională, legiuitorul nu poate permite *de plano* accesul unor astfel de persoane la aceste beneficii. În caz contrar, teama de a mai comite noi infracțiuni (chiar și cu un pericol social mai redus) cu consecința privării de libertate a unei persoane va dispărea în mod cert, astfel că, pe acest fond, persoana care a mai comis anterior infracțiuni va putea persista în activitatea sa infracțională, fără o teamă reală în privința sancționării sale disuasive.

Și, în aceste condiții, chiar dacă vorbim de o persoană care a mai comis anterior, de exemplu, o infracțiune de furt pentru care a fost condamnată la o pedeapsă de cel mult 3 ani și decide să comită o nouă infracțiune de furt, dinamica comiterii unei astfel de fapte poate conduce la reținerea unei infracțiuni mai grave, cum este cea de tâlhărie, al cărei obiect juridic secundar vizează relațiile sociale privind integritatea corporală, libertatea psihică sau chiar viața unei persoane. Acesta constituie un exemplu în care este vorba de o infracțiune contra patrimoniului (privind prin raportare la obiectul juridic principal), însă primul termen al recidivei poate consta, în egală măsură, într-o condamnare pentru o infracțiune mai gravă, cum ar putea fi cazul unei infracțiuni contra persoanei, al unei infracțiuni contra autorității statului, înfăptuirii justiției care absoarbe o infracțiune contra persoanei (și nu numai) etc. De aceea, pentru a preveni comiterea unei infracțiuni este necesară existența unor sancțiuni și modalități de individualizare eficace și de natură să înfrângă orice gând criminal al unei persoane. În lipsa unei astfel de abordări, rata de recidivă care, la nivelul anului 2024, a fost în jur de 37% nu va face decât să crească considerabil și teama comiterii

unor noi infracțiuni va dispărea considerabil.

De asemenea, precizăm că executarea pedepsei închisorii la domiciliu reprezintă, prin natura obligațiilor impuse persoanei condamnate și prin modalitatea de control exercitată de autorități, o formă de privare de libertate. În aceste condiții, instituirea unei asemenea modalități de executare, fără o reglementare detaliată a garanțiilor procedurale, a controlului judiciar efectiv și a regimului căilor de contestare a măsurilor dispuse pe parcursul executării, ridică probleme serioase de compatibilitate cu standardele constituționale privind protecția libertății individuale.

Un alt element esențial îl reprezintă impactul operațional și instituțional major pe care noile modalități de executare a pedepsei îl generează asupra autorităților implicate. În prezent, potrivit cadrului normativ în vigoare, atribuțiile privind punerea în executare și supravegherea executării pedepselor penale și a măsurilor privative sau neprivative de libertate sunt exercitate exclusiv de structuri aflate în coordonarea Ministerului Justiției, respectiv de Administrația Națională a Penitenciarelor și Direcția Națională de Probațiune, Ministerul Afacerilor Interne neavând, în mod curent, competențe în procesul de executare a pedepselor penale.

Prin demersul legislativ analizat se instituie însă, în sarcina organelor de poliție, atribuții directe de supraveghere, verificare și control al persoanelor condamnate, inclusiv prin efectuarea de verificări la domiciliu și prin participarea la mecanismele de monitorizare electronică, ceea ce conduce la extinderea nefundamentată a competențelor Poliției Române în domeniul executării pedepselor.

O asemenea soluție normativă este de natură să genereze o suprapunere de competențe între instituțiile din subordinea Ministerului Justiției și structurile Poliției Române, fără o delimitare clară a responsabilităților operaționale și fără stabilirea unui cadru procedural unitar de cooperare.

În același timp, trebuie avută în vedere o evaluare a impactului bugetar și instituțional pe care o astfel de extindere de atribuții o presupune pentru Poliția Română, ce implică cheltuieli suplimentare generate de activitățile de supraveghere, de intervenție, de gestionare a sistemelor de monitorizare electronică și de formare profesională a personalului.

Precizăm că, în lipsa unor alocări bugetare distincte și a unor măsuri de suplimentare a resurselor umane, introducerea de noi competențe

legale în sarcina Poliției Române ar impune, în mod inevitabil, angajarea de personal suplimentar și reorganizarea activităților operative curente, cu impact direct asupra capacității instituției de a-și îndeplini atribuțiile principale în domeniul prevenirii și combaterii criminalității.

Totodată, inițiativa legislativă nu reglementează într-un mod suficient de clar regimul sancționator aplicabil în cazul nerespectării obligațiilor impuse persoanei condamnate în corelare cu infracțiunea de evadare, ceea ce este de natură să genereze dificultăți serioase de aplicare și riscuri de interpretare neunitară.

De asemenea, un aspect important, care nu este prevăzut în cadrul demersului legislativ supus analizei, îl reprezintă impactul noilor modalități de executare a pedepsei în cauzele având ca obiect infracțiuni săvârșite prin acte de violență asupra persoanei, precum și în cauzele de violență în familie.

În practică, în cazul faptelor care implică exercitarea unor acte de violență, una dintre principalele finalități ale pedepsei privative de libertate este aceea de a asigura o separare reală și efectivă între autor și victimă, precum și de a diminua riscul de reitereare a comportamentului infracțional.

În plus, executarea pedepsei la domiciliu nu oferă, în mod real, garanția izolării efective a persoanei condamnate față de mediul în care a fost săvârșită infracțiunea și nici față de persoanele vătămate. În numeroase situații, mediul familial sau comunitar reprezintă chiar contextul criminogen în care au fost comise faptele, iar menținerea persoanei condamnate în același mediu social este de natură să mențină riscul de presiune asupra victimelor, de intimidare și de recidivă.

În mod particular, în cazul infracțiunilor de violență în familie, executarea pedepsei la domiciliu poate conduce, în practică, la situații în care autorul rămâne în proximitatea imediată a victimei sau a altor membri ai familiei, contrar necesității de protecție efectivă a persoanelor vulnerabile și obiectivelor politicilor publice de prevenire și combatere a violenței domestice. Proiectul nu instituie mecanisme procedurale clare și eficiente care să asigure separarea efectivă față de victimă și nici instrumente operaționale care să permită o intervenție rapidă în situații de risc crescut.

Din perspectivă socială, supunem atenției faptul că una dintre principalele nemulțumiri exprimate constant de societatea civilă și de opinia publică este reprezentată de percepția potrivit căreia autorii de infracțiuni nu sunt sancționați într-un mod suficient de ferm și că, în mod

frecvent, evită executarea efectivă a pedepselor privative de libertate. Într-un asemenea context, instituirea unor noi modalități de executare a pedepsei în afara mediului penitenciar, pentru pedepse privative de libertate, este de natură să amplifice sentimentul de impunitate și să afecteze în mod negativ încrederea publicului în eficiența reacției statului față de criminalitate, în special în cauzele care implică fapte de violență asupra persoanei, unde așteptarea legitimă a comunității este ca sancțiunea penală să aibă un caracter efectiv, vizibil și apt să transmită un mesaj clar de descurajare.

Nu în ultimul rând, în ceea ce privește propunerea următoare din cadrul Secțiunii a 5², a art. I din inițiativa legislativă: „Art. 98⁷ - (2) *Pe durata termenului de supraveghere, condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere: a) să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;*”, prin care este stabilită atribuția consilierului de probațiune de a efectua vizite la domiciliul persoanei unde aceasta execută pedeapsa, precizăm că aceasta nu este corelată cu prevederile art. 98⁸ alin. (1) și alin. (2) din inițiativa legislativă vizată, unde sunt desemnate organele care asigură supravegherea executării, respectiv:

„Art. 98⁸ - (1) - *supravegherea executării la domiciliu a pedepsei închisorii este efectuată de către un judecător delegat cu executarea din cadrul unui penitenciar din circumscripția domiciliului unde persoana condamnată execută măsura și a organului de poliție din circumscripția unde se află domiciliul unde se execută măsura.*

(2) - *organul de poliție poate dispune efectuarea periodică a unor vizite inopinate pentru verificarea respectării de către condamnat a pedepsei*”

Ca atare, apreciem că menționarea consilierului de probațiune ca având atribuții în supravegherea persoanei care execută pedeapsa la domiciliu nu se justifică.

Prin urmare, privind o astfel de propunere și din perspectiva regimului actual al suspendării sub supraveghere a executării pedepsei, putem constata că, dacă în cazul acestei modalități de individualizare este necesară lipsa unei condamnări anterioare mai mare de 1 an, în ipoteza executării la locul de muncă se introduce un regim chiar mult mai permisiv, aspect ce creează o disonanță cu sistemul actual ce vizează o progresie/regresie firească a modalităților de individualizare a sancțiunilor.

6. Evidențiem faptul că, de-a lungul timpului, în procedură parlamentară au fost dezbătute proiecte de acte normative cu obiect de reglementare similar, care nu au fost adoptate de Parlament, întrucât procedura legislativă fie a încetat prin respingere definitivă de către Camera decizională, fie a fost întreruptă și reluată în mai multe rânduri, în urma unor critici formulate de către *Curtea Constituțională a României*.

În acest sens, exemplificăm și proiectul de *Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (PL-x nr. 553/2017)*, care prevede, printre altele, și regimul detenției la domiciliu, ce a fost criticat de Curtea Constituțională a României, prin *Decizia nr. 453/2018⁸*, *Decizia nr.561/2018⁹* și *Decizia nr. 22/2019¹⁰*.

În final, amintim de soluțiile de reglementare similare (*PL-x nr. 456/2017*, *PL-x nr. 128/2020*) fiind respinse de către autoritatea legiuitoare în trecut.

7. Apreciem că aplicarea prevederilor inițiativei legislative ar putea conduce la un impact negativ asupra bugetului consolidat.

În acest context, menționăm că Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent pentru a gestiona resursele, obligațiile bugetare și riscurile fiscale, iar adoptarea inițiativei legislative ar influența negativ ținta de deficit bugetar, stabilitatea macroeconomică și ratingul de țară în relația cu organisme financiare internaționale.

Având în vedere constrângerile bugetare actuale, precizăm că inițiativa legislativă nu răspunde obiectivelor de politică fiscal.

⁸ referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 2-5 și pct. 10 din *Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal*;

⁹ referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal;

¹⁰ referitoare la interpretarea dispozițiilor art. 55¹ alin. (1) din *Legea nr. 254/2013, modificată prin Legea nr. 169/2017*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Domnului deputat Sorin - Mihai GRINDEANU

Președintele Camerei Deputaților